

Posudek školitele na magisterskou práci Jitky Stehlíkové:

Dominanční hierarchie v samčí skupině lemuru vari (*Varecia spp.*) v ZOO Ostrava

Při studiu chování sociálně žijících živočichů v přírodě je jedním z nejvýraznějších rysů setkávání jedinců a permanentní poznávání se a uznávání pozic. Pro pozorovatele, který se snaží do society a jejích vztahů proniknout tyto interakce představují základní materiál, ze kterého je potom možno generovat další vazby a závislosti. Stanovení hierarchie, stanovení organizace society tak patří ke zcela bazálním dovednostem, kterými by etolog měl být vybaven. Nepochybně ve volné přírodě by se Jitka skutečně dostala pod vnější slupku society a rozkryla by všechny přirozené vazby mezi jedinci, aby tak porozuměla životu ve skupině.

V zoologických zahradách je ale toto paradoxně někdy mnohem těžší než přírodě, protože do hry vstupují zootechnické zásahy a ekonomické zájmy, které často velmi ztěžují dlouhodobé pozorování. Výzkum v takových podmínkách je často křest ohněm. Někdy se ale nechtěně objeví, díky souhře okolností, v podstatě jedinečné experimentální uspořádání, které ačkoliv ne zcela přirozené, může poskytnout zajímavé poznatky.

Taková situace se objevila v ostravské zoologické zahradě, kde je chována velká samčí skupina lemuru vari a je tak vytvořen unikátní sociální systém. Jitka Stehlíková se nezalekla této unisexuální samčí skupiny a rozhodla se vztahům v této skupině přijít na kloub. Aby se k tomu mohl pozorovatel dopracovat, je nutné, aby kromě hlubokých teoretických znalostí byl vybaven také náležitou motivací toto stanovit. A to především trpělivostí a pozorovacím talentem. Obě tyto vlastnosti kolegyně Stehlíková projevila v notné míře a shromáždila v rámci možností dostatečně obsáhlý materiál pro strukturní analýzy. Prokázala také schopnost pozorované záznamy převést do standardních analytických postupů a o svém snažení podat zprávu ve formě kvalitně zpracované diplomové práce.

Celkově je možno konstatovat, že Jitka Stehlíková zvládla velmi náročnou studii, která přináší řadu původních až překvapivých dobře podložených poznatků hodných k publikování. Nepochybně o ně bude projeven v primatologických časopisech velký zájem. Domnívám se proto, že práce splňuje požadavky kladené na diplomovou práci a doporučuji ji k obhájení.

V Českých Budějovicích 20. 1. 2012

Mgr. S. Lhota, Ph.D.

